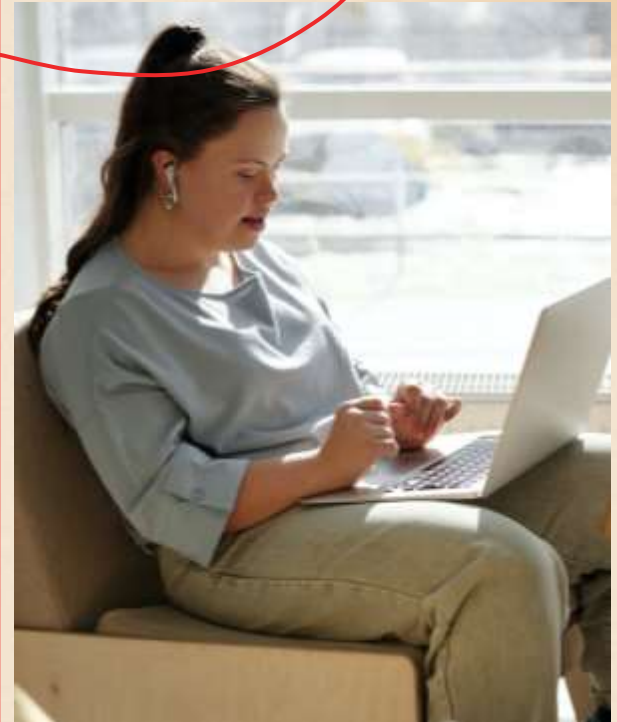

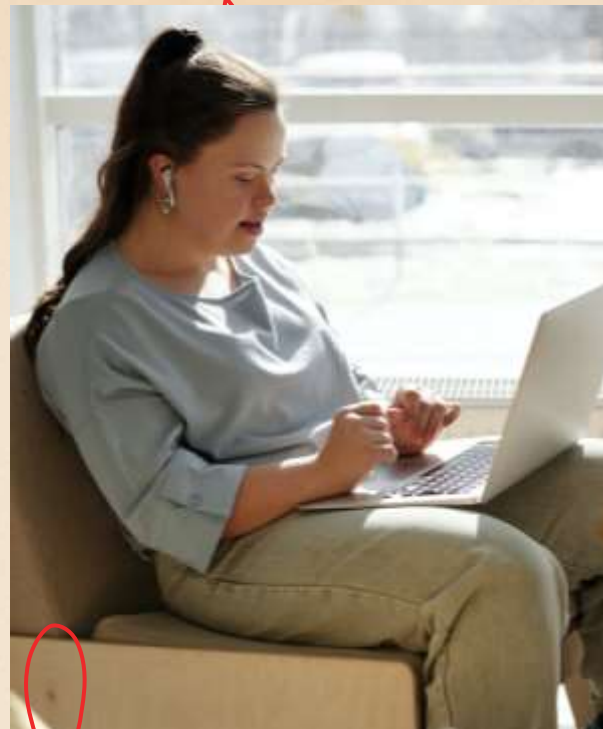
NÝ VERÖLD ÁN HINDRANA?

Staða fatlaðs fólks í stafrænum heimi

FÖTLUN Í HNOTSKURN

- ◆ 1 af hverjum 15 í heiminum er fatlaður.
- ◆ Það er samfélagið sem býr til hindranir.
- ◆ Fatlað fólk fjölbreyttur hópur og það mætir ólíkum hindrunum.
- ◆ Fatlað fólk jaðarsett öldum saman.
- ◆ Býr enn við lífshættulegar aðstæður víða um heim.
- ◆ Læknisfræðilegt sjónarhorn yfir í félagsleg sjónarhorn á fötlun.

ABLEISMI

Yes

No

- ◆ Ableismi er hvernig samfélagið gerir ráð fyrir ófötlugu fólki og álítur ófatlað fólk æðra.
- ◆ Tilhneigingin að aðlaga fatlað fólk að samfélaginu, en ekki samfélagið að því.
- ◆ Steríótýpur, niðrandi orð, o.fl.

FATLAÐ FÓLK OG TÆKNI

- ◆ Skortir rannsóknir og tölfræði á Íslandi.
- ◆ Fatlað fólk notar tæknilausnir í daglegu lífi, t.a.m. hjálpartæki, forrit, heilbrigðislausnir o.fl. – en slík tækni fylgir ekki sömu nýsköpun og framþróun og mainstream tækni.
- ◆ Samfélagið sannfært um að tæknin muni brúa gjárna milli fatlaðs fólks og ófatlaðs.

ÆTLUM VIÐ BARA AÐ VERA Á MIÐJUNNI?

Heimildir: E. Holstein, I. Wiesel, C. Bigby og B. Gleeson, *People with intellectual disability and the digitization of services* (2021); G. Goggin, K. Ellis og W. Hawkins, *Disability at the centre of digital inclusion* (2019); S. Johansson, J. Gulliksen og C. Gustavsson, *Disability digital divide: the use of the internet, smartphones, computers and tablets among people with disabilities in Sweden* (2020).

FATLAÐ FÓLK OG TÆKNI

- ◆ Rannsóknir frá Svíþjóð og Ástralíu sýna að gjáin er stór, og fer ekki endilega minnkandi.
- ◆ Fatlað fólk ekki einsleitur hópur og upplifir mjög mismikla stafræna gjá.
- ◆ Fatlað fólk hefur missterka rödd og mismikið vald.
- ◆ Fötlun þarf **alltaf** að vera breyta í umræðu um tækni og stafræna framþróun – hugsa út á jaðarinn.

FATLAÐ FÓLK OG TÆKNI

- ◆ Stétt, efnahagsstaða, menntun og atvinna hafa allt áhrif á netnotkun **almennt**. Fatlað fólk stendur höllum fæti á þessum sviðum.
- ◆ Fatlað fólk gerir það sama á netinu og annað fólk.
- ◆ Fólk með hreyfihömlun og blint/sjónskert fólk notar netið mikið – hafa færri tækifæri til að fara að heiman.

FATLAÐ FÓLK OG TÆKNI

- ◆ 44% kvenna með málstol upplifðu sig ekki „included“ í stafrænu samfélagi, en almennt í Svíþjóð er 5%.
- ◆ Eiga ekki tækin, nota ekki þjónustuna, upplifa sig ekki hluta af stafrænu samfélagi.
- ◆ Notuðu tæknina meira en almenningur til að birta eigið efni og eiga í samskiptum, mun fleira fatlað fólk með blogg en ófatlað.

HVAÐ HJÁLPAR FÓLKI MEÐ ÞROSKAHÖMLUN AÐ NOTA NETIÐ?

AUÐVELT
NAVIGATION

TALGERVLAR

MYNDRÆNT
EFNI

MYNDBÖND,
ANIMATION OG HLJÓÐ

AUÐSKILINN
TEXTI

- ◆ Í COVID einangraðist hópurinn mikið vegna tækni hindrana.
- ◆ Lenda í miklum vandræðum með opinbera vefi.
- ◆ Rafræn skilríki skapa neyðarástand.
- ◆ Hafa litla aðstoð við tæknileg mál.
- ◆ Haldið frá tækninni vegna þess að hún er **hættuleg**, frekar en að styðja og kenna.

REYNSLA GRASRÓTAR

ÁHÆTTUÞÆTTIR

GAGNASÖFNUN

Óhófleg gagnaöflun og skortur á virðingu fyrir friðhelgi einkalífs.

GERVIGREIND

Nýting gervigreindar til að taka ákvarðanir, staðsetja fólk í hópa o.fl.

AÐGENGI

Hönnun og þróun tekur ekki mið af þörfum og veruleika fatlaðs fólks.

FÁTÆKT

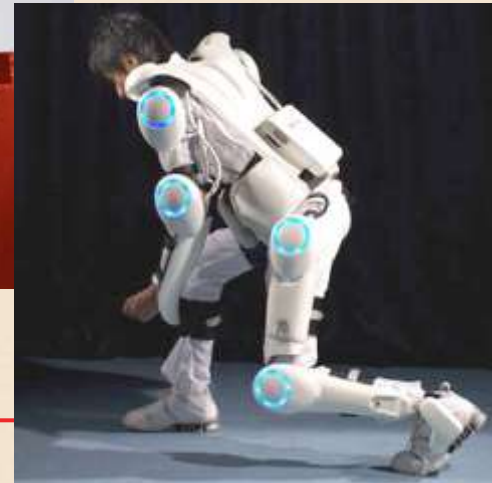
Fátækt fólk ólíklegra til að vera tengt, eiga tæki og hafa kunnáttuna.

JAFÐARSETNING

T.d. varðandi atvinnutækifæri, lýðræðis- og samfélagsumræðu o.fl.

IT'S A TECHBRO'S WORLD NOW – WE JUST LIVE IN IT.

BROTALAMIR

TÖLFRÆÐI

Skortur er á tölfræði um tækninotkun fatlaðs fólks.

SAMRÁÐ

„Ekkert um okkur án okkar!”

STAÐLAR

Lögformlega staðla vantar, og kennslu og þjálfun um þá.

CO MPU TE R SA YSN O

Mörgu fötluðu fólki er **neitað** um rafræn skilríki. Afleiðingarnar skapa neyðarástand fyrir fatlað fólk.

Peningar læstir inni á bankabókum sem enginn hefur aðgang að – reikningar lenda í innheimtu og lögfræðingum – niðurstöður úr krabbameinsskoðun lenda í tóminu – enginn má sækja lífsnauðsynleg lyf – engar COVID niðurstöður – computer says no alls staðar.

**NIÐURSTAÐAN
MÁ EKKI VERA
AÐ FATLAÐ
FÓLK GETI BARA
EKKI
LÆRT Á TÆKNI.**

TAKK FYRIR!

Inga Björk Margrétar Bjarnadóttir
Ágúst 2022
inga@throskahjalp.is